

ملاک همکاری ایران با آژانس قانون جدید مجلس است

محمد اسلامی، رئیس سازمان انرژی اتمی، در حاشیه جلسه هیأت دولت در پاسخ به این سؤال که با توجه به فعال شدن مکانیسم اسنپ‌بک، آیا بازرسان آژانس هنوز در کشور حضور دارند، گفت: «ملاک ما برای کار با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، قانون جدید مجلس است. در این قانون دو شرط تعیین شده و مرجع تشخیص، گزارش سازمان انرژی اتمی و تأیید شورای عالی امنیت ملی قلمداد شده است. تا این لحظه، آژانس بین‌المللی انرژی اتمی وظیفه قانونی خواسته‌ایم که به وظیفه قانونی خود عمل کند؛ گفت: «آژانس باید حمله به تأسیسات هسته‌ای ایران را محکوم می‌کرد که محکوم نکرده است و نیز در تصمیم حفاظت از اطلاعات مربوط به صنعت هسته‌ای کشور هم هیچ اعلامیه‌ای صادر نکرده است که متعهد باشد اطلاعات صنایع هسته‌ای ایران حفظ شود. مادامی که این اقدامات انجام نشود، قانون مجلس قابلیت اجرا ندارد.»

وی تصریح کرد: «بنابراین، حضور بازرسان بر اساس برنامه‌های خود آژانس صورت نمی‌گیرد. تنها در دو مورد بازرسی که وزارت امور خارجه هماهنگ کرده و دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی تصویب کرده بود، برای تأسیسات بوشهرو راکتور تهران، بازرسان حضور یافته، بازرسی کرده و سپس کشور را ترک کرده‌اند.»

رئیس سازمان انرژی اتمی درباره جزئیات قرارداد احداث نیروگاه میان ایران و روسیه هم گفت: «از دهه ۸۰، قرارداد بین دولت‌های ایران و روسیه شامل ساخت هشت نیروگاه بزرگ مقیاس بوده است. چهار واحد از این نیروگاه‌ها با ظرفیت پنج هزار مگاوات برای بوشهر پیش‌بینی شده است. قرار بوده که مکان چهار واحد دوم را ایران متعاقباً اعلام کند. ما این چهار واحد دوم را طبق برنامه در شرق استان هرمزگان پیش‌بینی کرده‌ایم.»

توافق سه جانبه

ایران، روسیه و آذربایجان برای فعال سازی کریدور شمال- جنوب

روز گذشته ایران، روسیه و جمهوری آذربایجان در نشست سه‌جانبه خود در باکو، نقشه راه تحقق کامل کریدور بین‌المللی شمال- جنوب را ترسیم کردند. در بیانیه مشترک این هیأت‌ها که به توسعه حمل‌ونقل بار میان سه کشور اختصاص داشت، بر افزایش حجم ترانزیت به ۱۵ میلیون تن و اهمیت توسعه پتانسیل ترانزیتی منطقه تأکید شد.

شرکت‌کنندگان بر لزوم تسریع در اجرای پروژه‌های توسعه و متنوع‌سازی ارتباطات حمل‌ونقلی و گسترش زیرساخت‌ها در امتداد کریدور شمال- جنوب تأکید کردند و ساده‌سازی رویه‌های مرزی و دیجیتالی‌سازی عملیات حمل‌ونقل و گمرکی را ضروری دانستند.

برای پیشبرد اهداف این پروژه راهبردی، سه کارگروه تخصصی شامل کارگروه برنامه اقدام، کارگروه ویژه حمل‌ونقل جاده‌ای و کارگروه همکاری‌های گمرکی تشکیل شد. براین اساس کارگروه برنامه اقدام؛ مسئول تدوین برنامه‌ای سه‌ماهه برای افزایش حجم حمل‌ونقل در کریدور شمال- جنوب به ۱۵ میلیون تن و تضمین رشد مستمر جریان بار است و کارگروه ویژه حمل‌ونقل جاده‌ای با حضور نمایندگان نهادهای گمرکی، مرزی و حمل‌ونقل سه کشور، وظیفه تسهیل حمل‌ونقل جاده‌ای و هماهنگی عملیاتی میان ایران، روسیه و آذربایجان را برعهده دارد. همچنین کارگروه همکاری‌های گمرکی بر هماهنگی و تسهیل امور گمرکی و ترانزیت کالا در مسیر کریدور شمال- جنوب متمرکز است. شایان ذکر است تکمیل این کریدور راهبردی منوط به تأمین مالی و مشارکت فعال مسکو و باکو است و انتظار می‌رود روند اجرایی آن با تشکیل این کارگروه‌ها سرعت گیرد.

پیام ایران در اجلاس وزرای خارجه جنبش عدم تعهد:

اسنپ بک باج‌گیری سیاسی است

عراقچی: هیچ راه حلی برای مسأله فلسطین بدون به رسمیت شناختن حق تعیین سرنوشت موفق نخواهد بود

سیاست خارجی

کروه دیپلماسی/ سید عباس عراقچی، وزیر امور خارجه ایران دیروز در کامپالا پایتخت اوگاندا، جایی که وزرای خارجه و نمایندگان کشورهای عضو جنبش عدم تعهد در نوزدهمین اجلاس میانه‌دوره‌ای وزرای خارجه این جنبش گرد هم آمده بودند، با صدایی رسا از ضرورت ایفای حقوق مردم فلسطین و اهمیت مقاومت کشورهای غیر متعهد در برابر یکجانبه‌گرایی و زورگویی کشورهای غربی سخن گفت. این اجلاس که تنها چند روز پس از اعلام توافق آتش‌بس در غزه و پس از نشست شرم‌الشیخ برگزار شد، زمینه مناسبی برای ایران بود تا مواضع خود را به شکل اصولی و صریح در حمایت از مردم فلسطین اعلام کند.

عراقچی با محکوم کردن جنایت رژیم صهیونیستی و ایران دیروز در کامپالا پایتخت اوگاندا حضور یافته بود، ضمن تبیین مواضع قاطع ایران در قبال مسائل کلیدی جهانی از جمله فلسطین و تحریم‌های یکجانبه در حاشیه این نشست راینی‌های گسترده‌ای را نمایندگان دیگر کشورهای عضو از جمله وزرای خارجه میانمار و ونزوئلا و نماینده پادشاهی اندونزی صورت داد.

وزیر امور خارجه کشورمان در آغاز سخنرانی خود در این نشست با تقدیر از میزبانی دولت و مردم اوگاندا گفت: «جمهوری اسلامی ایران همواره بر چندجانبه‌گرایی، احترام به منشور ملل متحد و حل‌وفصل اختلافات از طریق گفت‌وگو تأکید دارد.»

نسل‌کشی در غزه و تأکید بر ضرورت به‌کارگیری ظرفیت جمعی اعضای جنبش برای دفاع از عدالت و حقوق کشورهای عضو، خواستار اتحاد کشورهای غیرمتعهد در مقابله با فشارهای یکجانبه‌گرایانه و باج‌خواهی‌های سیاسی شد. او با هشدار نسبت به سوءاستفاده قدرت‌های غربی از نهاد‌های بین‌المللی و شورای امنیت به اقدامات آمریکا و سه کشور اروپایی برای بازگرداندن قطعنامه‌های لغوشده شورای امنیت علیه ایران اشاره کرد و آن را نمونه‌ای از باج‌گیری سیاسی دانست. وزیر خارجه ایران همچنین تأکید کرد که چنین اقدامات یکجانبه‌ای فاقد وجاهت حقوقی هستند و حمایت از مردم فلسطین و به رسمیت شناختن حق تعیین سرنوشت آنها، بخشی از تعهد جمعی کشورهای جنوب جهانی است.

رئیس دستگاه دیپلماسی در ادامه با اشاره به حمله جانپیکارانه رژیم صهیونیستی و آمریکا علیه کشورمان در خردادماه اشاره کرد و گفت: «این اقدام نمونه‌ای آشکار از قانون شکنی و باجی‌گری قدرت‌های بزرگ است که نه تنها امنیت ایران، بلکه صلح و ثبات منطقه و جهان را تهدید می‌کند.» عراقچی افزود که این حملات نشان‌دهنده ادامه سیاست‌های یکجانبه و زورگویی است و جامعه جهانی نباید نسبت به چنین رفتارهایی بی‌تفاوت بماند.

باج‌گیری سیاسی غرب با تلاش برای احیای تحریم‌ها

در ادامه، وزیر خارجه با انتقاد از اقدام اخیر ایالات متحده و سه کشور اروپایی برای بازگرداندن قطعنامه‌های لغوشده شورای امنیت علیه ایران، تمامی تحریم‌های «غیرقانونی و بی‌اثر» توصیف کرد و گفت: «در حالی که قطعنامه ۲۲۳۱ طبق مفاد خود در ۲۶ مهر به پایان می‌رسد، تلاش برای احیای قطعنامه‌های لغوشده صرفاً ابزار باج‌گیری سیاسی است.»

ضرورت به رسمیت شناختن حق تعیین سرنوشت فلسطینی‌ها

وزیر امور خارجه کشورمان بخش مهمی از سخنان خود را به موضوع فلسطین اختصاص داد و با یادآوری جنایت‌های رژیم صهیونیستی در نوار غزه طی دو سال گذشته گفت: «در این مدت بیش از ۷۰ هزار فلسطینی بی‌گناه جان

وزیر امور خارجه با انتقاد از اقدام اخیر ایالات متحده و سه کشور اروپایی برای بازگرداندن قطعنامه‌های لغوشده شورای امنیت علیه ایران، گفت: در حالی که قطعنامه ۲۲۳۱ طبق مفاد خود در ۲۶ مهر به پایان می‌رسد، تلاش برای احیای قطعنامه‌های لغوشده صرفاً ابزار باج‌گیری سیاسی است

وی افزود: «در شرایطی که ساختارهای جهانی در حال تغییر است، کشورهای جنوب جهانی باید نقش فعال‌تری در تعیین مسیر آینده ایفا کنند. جهان امروز بیش از هر زمان دیگر به صدای واحد ملت‌های مستقل نیاز دارد.» وزیر خارجه در پایان سخنان خود با بیان اینکه ایران آماده همکاری نزدیک با همه اعضای جنبش است تا ارزش‌های محوری آن از جمله استقلال، عدالت و احترام متقابل تقویت شود تأکید کرد: «جنبش عدم تعهد می‌تواند بار دیگر به پرچمدار مقاومت در برابر سلطه‌طلبی و بی‌عدالتی بدل شود.»

اقدام برای توقف جنگ، خروج نیروهای اشغالگر و ارسال بدون مانع کمک‌های انسانی به غزه، بر ضرورت پایان دادن به بی‌کیفری رژیم صهیونیستی و محاکمه مرتکبان نسل‌کشی تأکید کرد.

در ادامه وزیر خارجه ایران، به همسنگی میان کشورهای عضو جنبش عدم تعهد اشاره و بر ضرورت ایستادگی جنبش عدم تعهد و در برابر تحریم‌های ظالمانه و سیاست‌های قهرآمیز علیه برخی کشورهای این جنبش از جمله ونزوئلا، کوبا، نیکاراگوئه، بلاروس و ایران و به کارگیری ظرفیت جمعی خود برای دفاع از عدالت تأکید کرد.

باخته‌اند و بخش عمده غزه ویران شده است؛ این نسل‌کشی با حمایت و همدستی آمریکا و برخی دولت‌های غربی ادامه یافته و جامعه جهانی باید عاملان آن را پاسخگو کند.» عراقچی تأکید کرد که هیچ راه‌حلی برای مسأله فلسطین بدون به رسمیت شناختن حق تعیین سرنوشت مردم این سرزمین موفق نخواهد بود و این فلسطینیان حق دارند برای رهایی از اشغال مبارزه کنند و هر طرحی که این حق بنیادین را نادیده بگیرد، محکوم به شکست است.

عراقچی با اعلام حمایت ایران از هر

ابراز تأسف ایران از طرح موضوع بی ربط به دستور کار اجلاس عدم تعهد توسط امارات

«محمد حسن نژاد پیرکوچی»، مدیرکل صلح و امنیت بین‌الملل وزارت امور خارجه و عضو هیأت نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در اجلاس وزرای جنبش عدم تعهد در اوگاندا، در واکنش به ادعای تکراری نماینده امارات متحده عربی راجع به جزایر ایرانی واقع در خلیج فارس، با اعتراضی نسبت به طرح چنین موضوعاتی در این اجلاس، گفت: «جای تأسف است که نماینده امارات از فرصت چنین رویداد مهمی که باید برای ارتقای همبستگی و تفاهم بین اعضای جنبش عدم تعهد بهره‌برداري شود، برای طرح موضوعی کاملاً بی‌اساس و بی‌ارتباط به دستور کار اجلاس سوءاستفاده می‌کند. حسن نژاد با اشاره به رویکرد اصولی ایران در تقویت دوستی و حسن همجواری با همه کشورهای منطقه و همسایه، خواستار احترام همه کشورها به تمامیت سرزمینی و حاکمیت ملی یکدیگر شد.

عضو هیأت نمایندگی ایران با تأکید مجدد بر حاکمیت همیشگی ایران بر جزایر تنب بزرگ، تنب کوچک و ابوموسی به عنوان اجزای جدایی‌ناپذیر از قلمرو تحت حاکمیت ایران، طرح هرگونه ادعا علیه تمامیت سرزمینی و حاکمیت ملی ایران را مطلقاً غیرقابل قبول و مردود دانست و از امارات دعوت کرد به جای طرح موضوعات بی‌مبنا و تفرقه‌انگیز، ظرفیت‌های خود را مصروف تقویت همکاری و دوستی بین کشورهای همسایه و مقابله با خطر اصلی منطقه و انسانیت یعنی سطره‌جویی و جنگ‌افروزی رژیم نسل‌کش و متجاوز اسرائیل کند.

مکانیسم ماشه و گذار نظم

علی طهرانی

تحلیلگر سیاست خارجی

دارد که ظرف ۳۰ روز از دریافت چنین اعلامیه‌ای، شورای امنیت باید درباره پیش‌نویسی برای «تداوم لغو تحریم‌ها» و مفاد قطعنامه‌های پیشین رأی دهد؛ در غیر این صورت، به روایت آغازگران، تمامی تحریم‌های لغوشده پیش از ۲۰۱۵ «بازنی گردند». در ۱۹ سپتامبر، ریاست کره جنوبی پیش‌نویسی با یک بند عملیاتی ارائه کرد که تصمیم می‌گرفت مفاد قطعنامه‌های تحریمی «همچنان خاتمه‌یافته باقی بمانند»، اما متن رأی‌نیاورد و اولین شکاف رسمی بر سر «تداوم لغو تحریم‌ها» ثبت شد. در ادامه، ۲۶ سپتامبر، روسیه و چین پیش‌نویس مشترکی را برای «تمدید فنی قطعنامه ۲۲۳۱ به مدت شش ماه (تا آوریل ۲۰۲۶)» به رأی گذاشتند تا پنجره دیپلماسی باز بماند؛ این متن نیز تصویب نشد و صحن شورا ناتوان از ساختن اجماع، عملاً به آینه چندقطبی بدل شد و هر طرف اجرای روایت خود را بیرون از نهاد مرکزی بی می‌گیرد.

مسکو چگونه «بازی» را به‌هم‌زد؟

روسیه در این دور، نه فقط در مقام رأی‌دهنده بلکه به‌عنوان «معمار

روایت بدیل» ظاهر شد. توضیح رأی‌نمایدگی روسیه در ۲۶ سپتامبر هم‌زمان چند لایه هنجاری را فعال کرد: اول، براین گزاره پای فشرده که «اسنپ بک رخ نداده و رخ نخواهد داد» و هر تلاشی برای احیای قطعنامه‌های پیش از ۲۰۱۵ «باطل و

۱۹ سپتامبر، «فشار برای اسنپ‌بک» را رد و بر لزوم حفظ خاتمه تحریم‌ها و تداوم مسیر دیپلماسی و راستی‌آزمایی تأکید کرد؛ یک هفته بعد نیز چین از «ناکامی در تمدید» ابراز تأسف کرد و بار دیگر خط راه‌حل خود را «گفت‌وگو و همکاری با آژانس» ترسیم کرد. به‌بیان دیگر، اگر روسیه آشکارا میدان را باسبکی هنجاری می‌کند و جایگاه دبیرخانه را نیز به چالش می‌گیرد، چین با لحن «شدتشدید» و با تکیه بر منافع ثباتی خود، همان دستور کار را با واژگان نرم‌تر پیش می‌برد. این تفاوت سبک، دو مسیرمحرر در یک پارادایم واحد است: یک مسیر، مواجهه هنجاری صریح با روایت غربی؛ مسیر دیگر، محافظت از ثبات سیستم با تأکید بر مکانیسم‌های فنی راستی‌آزمایی. چنین تقسیم‌کاری برای گذار نظم، دست شرق را برای ائتلاف‌سازی در «جهان جنوب» بازتر می‌کند.

محوریت مکانیسم ماشه

در این گذار

اعلان ۲۸ اوت ۲۰۲۵ از سوی E۳، مجموعه‌ای از پرسش‌های بنیادین را روی میز گذاشت: آیا طرف‌هایی که خود به تعهداتشان عمل نکرده‌اند یا فقط در راهروهای سازمان ملل شکل نگرفت؛ زنجیره‌ای از مواضع رسمی از سخنگوی وزارت خارجه تا وزیر هم‌صدا شکل گرفت.

چین در مسیر موازی

پکن اگرچه در رأی‌گیری‌ها کنار روسیه ایستاد اما سبک مداخله آن، بیانگر مسیر خاص چین در گذار نظم است. نماینده چین در نیویورک پس از شکست «تداوم لغو تحریم‌ها» در

کشورهای جنوب برای مقاوم‌سازی زیرساخت‌های مالی خود دارد.

ایران در متن گذار

برای تهران، نزاع بر سر اسنپ‌بک صرفاً «پرونده‌ای علیه ایران» نیست؛ میدانی است که در آن می‌تواند با اتکا به حمایت هنجاری روسیه و مسیر ثبات‌محور چین، بازی فشار را به میدان دیپلماسی منتقل کند؛ چنانکه امروز در پازل عدم اعتبار بازگشت و غیرقانونی بودن» به آن تأکید می‌کند. به روایت مسکو، حتی در سپتامبر توافقی میان ایران و آژانس برای پوشش همه تأسیسات (از جمله تأسیسات مورد حمله) منعقد شد و تهران آمادگی گفت‌وگو را نیز نشان داد، اما طرف غربی، به‌زعم روسیه مسیر تشدید را ترجیح داد. از سوی دیگر اگرچه غرب بر بازگشت تحریم‌ها اصرار می‌کند، اما واقعیت چندنظمی اجرا اجازه می‌دهد تهران با استفاده از شبکه‌های غیرغربی و ترتیبات مالی موازی، بخشی از فشار را مدیریت کند؛ مسروط به آنکه حلقه راستی‌آزمایی را کاملاً قطع نکند و مسیر میانجی‌گری را باز نگه دارد. اینجا همان جایی است که سیاست «حفظ ابتکار» معنا پیدا می‌کند. پرونده «اسنپ بک» برای ایران نمادی از تغییر کارکرد نهادهای بین‌المللی است؛ از سازمانی که زمانی مرکز ثقل طرف‌های قدرت است. مسیر پیش رو نیز به‌احتمال زیاد تعمیق چندنظمی هنجاری و اجرایی خواهد بود؛ نظمی که در آن بازیگران مختلف هر کدام با شبکه‌ها و روایت‌های خود، قواعد را بازتفسیر و بازاجرا می‌کنند.